

ახალი განათლება

www.akhaliganatleba.ge

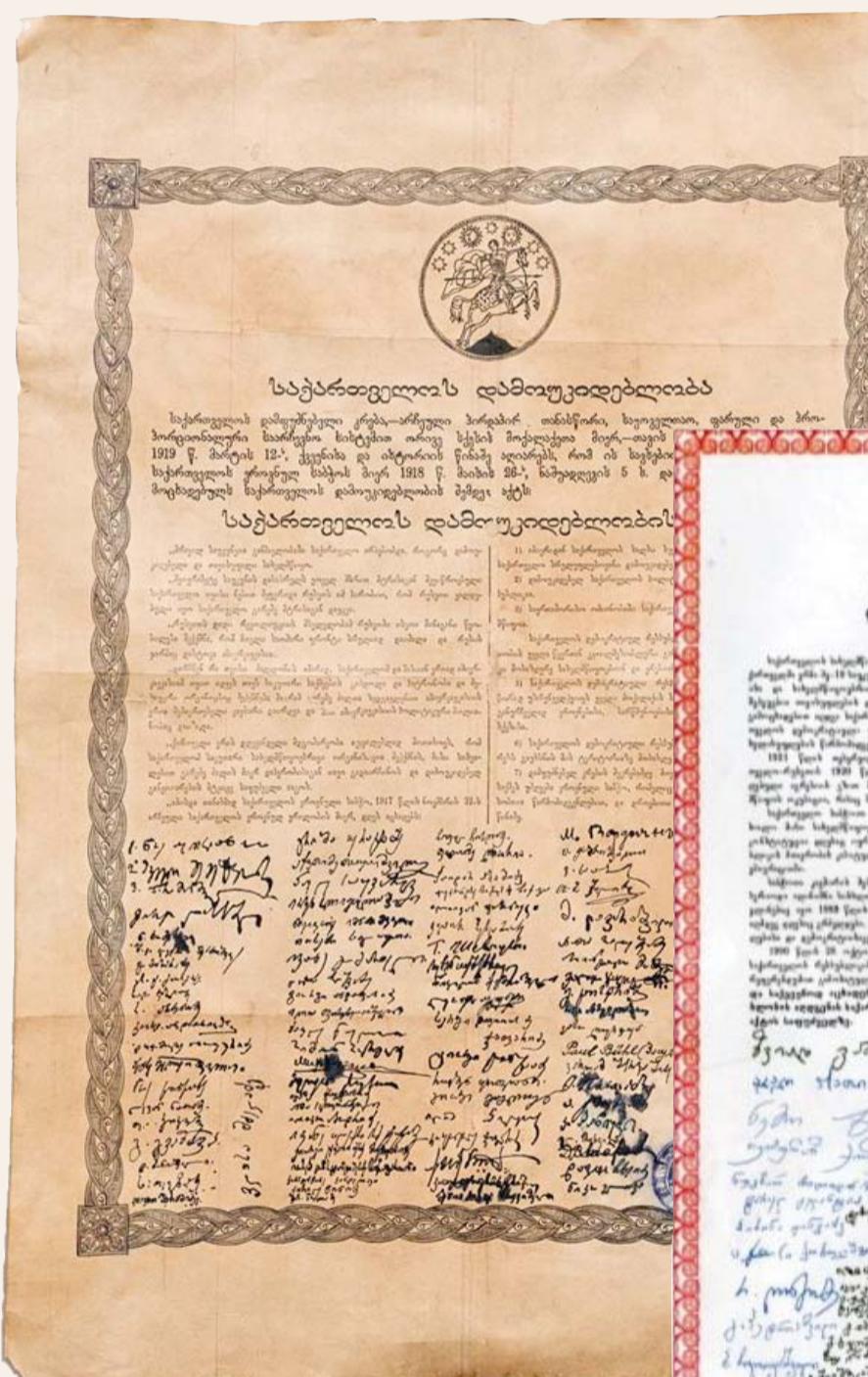

[facebook.com/
Akhali Ganattleba](https://facebook.com/AkhaliGanattleba)

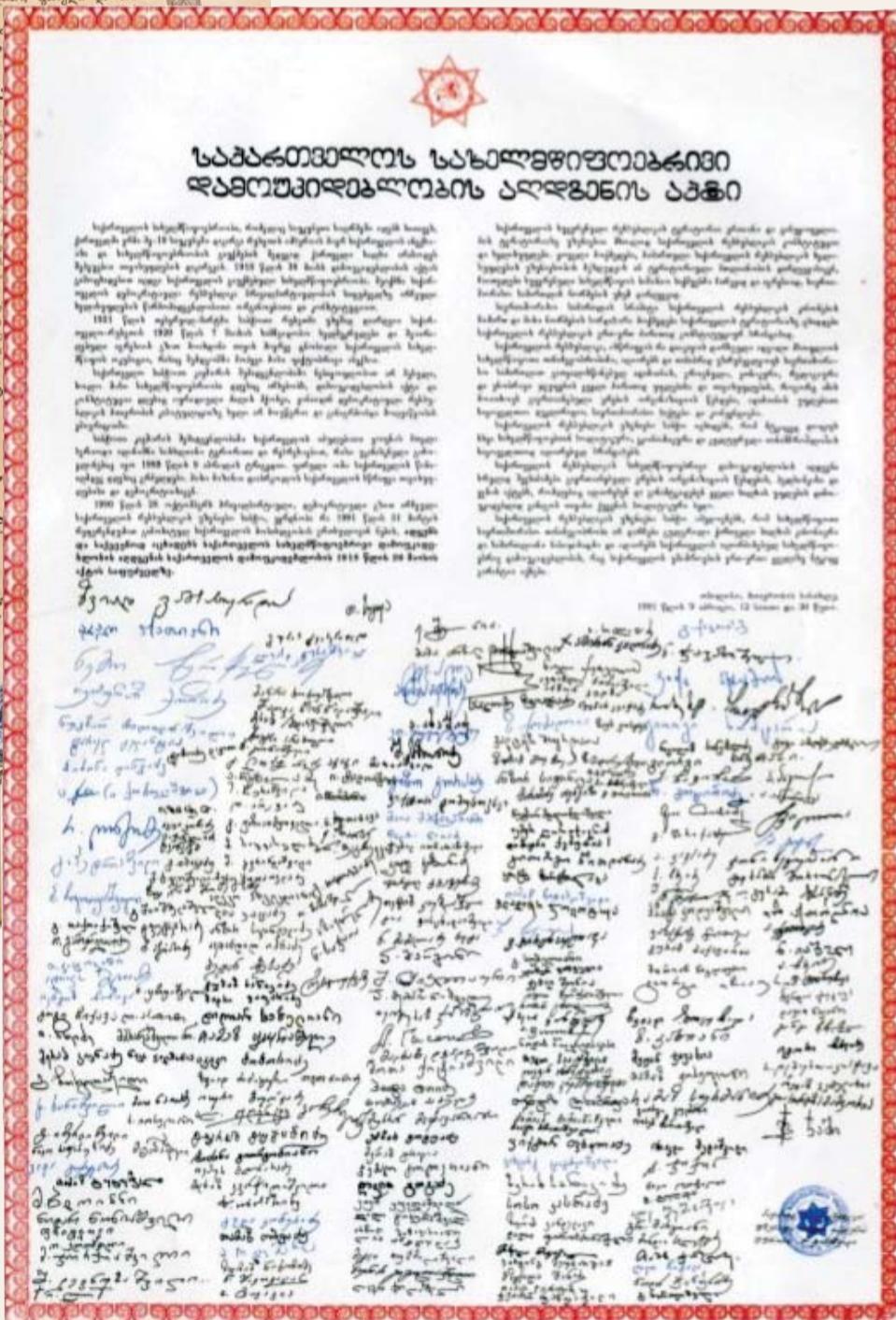
№11 (925) በ፲፻፯፭፻፸ 1998 ዓ.ም

08-14.04.2021

Համակարգվածություն առաջնություն 30-ր Եղան

1991–2021

პასუხი ზოგად განათლებაში პალეოით განვირობებულ გამოცვევებს

ცეკვა კერძო

კოვიდ 19 სერიოზულ ნაკვალევს ტოვებს თთქმის ყველა სფეროზე, თავისთავად, გამონაკლისი არც განათლების სფერო, მეტიც, მთელი რიგი მიზეზების გამო, ძალის რთულად ნარიმართა პანდემიის პერიოდის განათლება. პირველ რიგში კი, გარკვეული სირთულეები იმან ნარმოშვა, რომ თვითონ სისტემას დასჭირდა ტრანსფორმაცია – „ტრანსფორმაცია უფრო გაციფრულებისაკენ და ამან კიდევ დამატებითი პრობლემები გააშევლა განათლების სისტემში“, – მიზნები ჩვენი რესპონდენტი მანანა რატიანი, რომელიც მასწავლებლთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის მიერ ჩატარებული იმ კვლევის ერთ-ერთი ავტორია, რომლის მიზანიც კვეყანაში პანდემიის პერიოდში დისტანციური სწავლების რეზიტაცია გადასვლით განპირობებული პრობლემების გამოვლენაა. „კვლევის მიზანი გახლდათ დაგვენახა რეალური სურათი – რა მდგომარეობა ჩვენს სასწავლო დაწესებულებებში – რას ფიქრობენ ჩვენი მასწავლებლები და დირექტორები იმ გამონვევაზე, რასაც მოსწავლეთა აკადემიური ჩამორჩენა პერსონალის მიზანი და მიზანი გადასვლით განპირობებული პრობლემების გამოვლენაა. „კვლევის მიზანი გახლდათ დაგვენახა რეალური სურათი – რა მდგომარეობა ჩვენს სასწავლო დაწესებულებებში – რას ფიქრობენ ჩვენი მასწავლებლები და დირექტორები იმ გამონვევაზე, რასაც მოსწავლეთა აკადემიური ჩამორჩენა პერსონალის მიზანი და მიზანი გადასვლით განპირობებული პრობლემების გამოვლენაა. თავისთავად, მნიშვნელოვანია პანდემიით გამოწვეული საგანმანათლებლო საჭიროებების დადგენა და სხვადასხვა ინსტიტუციების მიერ, კვლევის მონაცემებზე დაყრდნობით, შეგნედრი ნაბიჯების დაგეგმვა, – „ამბობს მანანა რატიანი.

ონლაინ გამოკითხვის ჩასატარებლად სკოლებში (2083 სკოლა) დაიგზავნა ონლაინ ანგეტა. კვლევაში მონაცილეობის სურვილი, საქართველოს ყველა რეგიონიდან, 7 ათასზე მეტმა რეპსონდენტმა გამოიტავა. „გამოკიყვლიერ მასწავლებლები და დირექტორები – სკოლებში დავაგზავნეთ კითხვარი და ამ კითხვართან ერთად, ვფიქრობდით იმასაც, რომ მასწავლებლებისთვის და დირექტორებისთვის მიგვეცა ჩაღრმავების საშუალება იმ საკითხებზე, რომელზეც მათ ალბათ უკვე ნაფიქრი ისედაც ჰქონდათ, – ამპოს კვლევის ავტორი და საზოგადო უსვამს იმ ფაქტორსაც, რომ საკმაოდ დიდხანს გაგრძელდა პანდემია და, შესაბამისად, პირველ ეტაპზე, უამრავ სკოლას მოუწინ დისტანციურ სწავლებაზე გადართვა, მეორე ეტაპზეც გაგრძელდა დისტანციური სწავლება და მისი თანმხლები პრობლემები: „როგორც უკვე გითხარით, ძალიან თვალსაჩინო გახდა განათლების სფეროში ნარმოქმნილი პრობლემები – მსოფლიოში ტერმინიც კი გაჩნდა – ციფრული გაყიდვა, რაც გულისხმობს უთანასწორობას განათლების სისტემაში, ეს დაკავშირებულია სოციალურ-ეკონომიკურ ფაქტორებთან, ასევე, უმცირესობებთან მიმართებით უთანასწორობასთან. სამწუხაოოდ, მათ არ ჰქონდათ ნედომა ხარისხიან განათლებაზე, რამაც კიდევ ერთი დამატებითი პრობლემა ნარმოქმნა. ესეც აღბათ ეკონომიკურ და სოციალურ ნაწილთანაა კავშირში მაგალითად, არ ჰქონდათ ნედომა ინტერნეტზე, ტექნოლოგიებზე. შესაბამისად, მოსწავლები ვერ ახერხებდნენ გაკვეთილებას და ლექციებზე ჩართვას. ასე რომ, უთანასწორობამ კიდევ უფრო გაამზადა პრობლემა და მოსწავლეები და სტუდენტები პროცესებს მიღმა აღმოჩნდნენ... ამან კი, შეიძლება, აკადემიური ჩამორჩენა გამოიწვიოს.“

სწორედ ციფრული გაყოფა გახდა ახალი გამოწვევა, რომელსაც ყველა ქვეყნანამ თვალი უნდა გაუსწოროს, მაგალითად, მოსწავლეთა 47% აღმოჩნდა სასწავლო პროცესების მიღმა ციფრული სწავლების პირობებში. რეგიონული განაწილების სურათი ციფრული გაყოფის მასშტაბებს მწვავედ წარმოაჩენს. ასე მაგალითად, თუ განვითარებულ ქვეყნებში და კერძოდ, დასავლეთ ევროპასა და ჩრდილო ამერიკაში მოსწავლეთა 14%-ს არ აქვს ინტერნეტზე წვდომა, ეს მაჩვენებელი არაბულ ქვეყნებში 34%-ზე ადის, აზიასა და ოკეანეთში უკვე 49%-ია, ხოლო ტროპიკული აფრიკის ქვეყნებში 80%-ს შეადგენს. ნათელია, რომ ქვეყნის ეკონომიკა პირდაპირ კავშირშია განათლების ხელმისაწვდომობასთან.

„საერთაშორისო ორგანიზაციები ინტენსიურად მუშაობდნენ იმ აკადემიური ჩამორჩენის ხარისხის დასადგენად, რაც

დისტანციურმა სხავლებამ გამოიწვია. ცხადია, კვლევებს მუდმივად ვეცნობით და ვაანალიზებთ მთავარ ტენდენციებს სა და მიგნებებს. კვლევებში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს იმ ფაქტებს, როცა გაკეთოდებზე დასტრების მიუხედავად, მაინც შეიმჩნეოდა აკადემიური ჩამორჩენა. აქედან გამომდინარე, აკეთებენ პროექტორებას – რამდენ ხანში, რა საშუალებებით და ინსტრუმენტებით შეიძლება მისი დაძლევა.

ზოგი კვლევა იმასაც აჩვინებს. რომ ჩამორჩენის თაძლივას

თოგი კვლეული ისაბაც მუკეთის, რომ იანოლიოსი დაიღუპა
ქვეყნის არა ერთ და ორ თვეში ან წელიწადში, არამედ რამდე
ნიმე წელიწადში თუ შეკლებენ. ისიც კი გამოთვალეს, რომ პრი-
ორიტეტად დასახის შემთხვევაში, დაძლევის პროცესი შესა-
ლებელია სპინ-ორბიტუ წელი გაგრძელდეს და თუკი ყურადღებას
არ მიაკეცეთ, შესაძლოა, ძალიან სერიოზული ზანი მიადგეს
განათლების სისტემას, — „ამბობს მანანა რატიანი.

რაც შექება საქართველოში ჩატარებულ კვლევას, საფუძვლად სწორედ საერთაშორისო კვლევები დაედო, 8 ათა-სამდე მასნავლებელმა და დირექტორმა ნებაყოფლობით მიიღო მონაწილეობა. მათ ჩათვალეს, რომ საინტერესო იქნებოდა რეალური სურათის გამოკვეთა, რადგან ეს მათ მოსწავლეებს ეხება, შესაბამისად, შეაგსეს კითხვარი და დააფიქსირეს თავიანთი აზრი რემედიაციის პროგრამების შესახებ.

მანანა რატიანი: „ეკითხვარმა აჩვენა, თუ როგორ პპირებენ ჩვენი მასწავლებლები და დირექტორები ჩამორჩენის დაძლევას. ბევრია გაცდებისა და არ დასწრების რაოდენობა. ღია კითხვებში გვიწერდებინ, რომ უნდა შემცირდეს გაკეთილის ხანგრძლივობა, ონლაინ ფორმატში გადატანამ გარკვეულად შეცვალა პედაგოგიკაც, მიღომები, რამაც ასევე გამოიწვია გარკვეული სირთულეები.

ჩვენს კვლევაში, მასწავლებლების მხრიდან, პრობლემის დასაძლევად, ყველა ზე უკეთეს სსმუალებად მიჩნეულია კურიკულუმის ცვლილება და საზაფხულო ან არაფორმალური პროგრამების ამოქმედება, რომლითაც შესაბამის ჯგუფებს განეწვათ დახმარება.

ვინ უნდა განახორციელოს ეს პროგრამები? ამ კითხვაზე კელეგის მონაცენილეთა უმრავლესობა პასუხობს, რომ მოსწავლეთა აკადემიური ჩამორჩენის დასაძლევად, პირველ რიგში, მასწავლებლებმა უნდა იმუშაონ და ასეთი პროგრამებიც თავად განახორციელონ.

გარკვეულ საკითხებთან მიმართებაში მათ სხვადასხვა პოზიციები დაფიქსირებს, თუმცა, ძირითადად, ჩვენი დირექტორებისა და მასნავლებლების მოსაზრებები ერთმანეთს დაემთხვეობა. იმ საშუალებებისა და ინტერვენციების ნაწილი, რომლებიც სხვადასხვა ქვეყანაში იყო განხორციელებული აკადემიური ჩამორჩენის დასაბლუვად, მიუღებელი აღმოჩნდა ჩვენი მასნავლებლებისთვის. მაგალითად, სასწავლო წლის გახსნიდობისას, ან საკუთრო პროცესის ორგანიზატორთან

სანგრძლივება ან საგაკვეთილო პროცესის დროის გაზრდა.
სამუშაო ასევე საინტერიალ ტერმინია და ესტერნი-

საეკონო ჯამში, საიტების ტენდენციები და ისტროვებული გამოიკვეთა მათი მხრიდან, მოსწავლეების აკადემიური ჩამორჩენის დასაძლევად. ვუიქტორი, კვლევას თუ გაეცნობიან, ძალიან გამოიყენება სკოლებს. მათ ინდივიდუალურად შეუძლიან მიიღონ გადაწყვეტილება და ზაფხულში სპეციალური პროგრამა მოამზადონ (ჯერ, რასაც კვირევლია, პანდემიასთან დაკავშირებული პრობლემების იდენტიფიცირება მოახდინონ – რა აკადემიური ჩამორჩენები ჰქონდათ პანდემიის პერიოდის განათლების დროს). თუკა სკოლები ასეთ პროგრამებს განახორციელებენ, რასაც კვირევლია, ეს ჩვენი მოსწავლეებისათვის ნამდვილად მნიშვნელოვანი წინ გადადება მომდევნობის განვითარების მიზანით და მოსწავლის განვითარების მიზანით.

გმული ნაბიჯი იქნება ჩამორჩენის აღმოსაფეხურელად. შესაძლებელია, ასევე, სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებმა დაგეგმონ/გააკეთონ საზაფხულო ბანაკები ბაგშევებისთვის, რა თქმა უნდა, მრავალი შესაძლებლობა განიხილება. რაც მთავარია, ეს არის ჩევენი მასწავლებლების მიერ დანახული პრიტლემები. ისინი ფლობენ ინფორმაციას.“

მანანა რატიანი ამბობს, რომ კვლევა ცენტრმა მხოლოდ და მხოლოდ გამოკვეთილ პრობლემებზე სწორი და დროული

ქველუადის გადაწყვეტილებით,
შემოსილი არის მართვის გამოიკვეთა:

რეაგირების მოსახდენად ჩაატარა: „იქნებ დავეხმაროთ მას-ნაკლებლებს სხვადასხვა რესურსით. ჩვენ არაერთი რესურსი მიუჟდევენით პანდემიის პერიოდში ნარმოქმნილ პრობლემებს, მათ შორის, გამოყვემთ სავანმანათლებლო რესურსს, სადაც შესაძლებელია, დაიძეჭდოს სტატიები იმ საგნების მასწავლებლებისთვის, რომლებშიც იდენტიფიცირებულია მოსწავლეთა ჩამორჩენა. სპეციალურად ამისთვის თანხაჯერჯერიბით არ გვაქვს, მაგრამ თუ გვექნება, ამ მიმართულების პროგრამებზეც აუცილებლად ვიფიქრებთ.“

ლიც ჩავარდნებს გამოასწორებს.
კითხვარმა კიდევ ერთხელ დააფიქრა სკოლები და დაანახა
ის ინსტრუმენტები, რომლითაც სხვა ქვეყნებში ცდილობენ
პრობლემების გამოსხორებას. მნიშვნელოვანი და სასარგებ-
ლო იქნება, თუკი ასეთ მზანდრივ პროგრამებს განახორციე-
ლებენ მოსწავლეთა აკადემიური ჩამორჩენის შესამცირებ-
ლად. ჩვენ შევეცდებით, მრავალფეროვანი რეკომენდაციები
მიგნორდოთ სკოლებს და მასნავლებლებს.“

საერთაშორისო გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ, ხშირ შემთხვევაში, რემედიაციის პროგრამები გამოიწვევაზე ერთ-ერთ საუკეთესო პასუხადა მიჩნეული. საქართველოს საჯარო სკოლებში ჩატარებული კვლევის შედეგად მიღებული მონაცემებიც მონაბიძეს, რომ დირექტორებიც და პედაგოგებიც თანხმდებან რემედიაციის პროგრამების საჭიროებაზე.

სოლო ტაქსონმია, როგორც მოსწავლის სწავლის გზა

განათლების სფეროში, უკვე ათეული წლებია, არსებობს უკანასკნელი შეფასების მიმართ, რომელიც, როგორც წესი, ხმირად მეთოდოლოგიურად მოუქნები, გაურკვეველი ან არასწორია (Alderson, Beretta, 1996). დროის გასვლასთან ერთად, მისი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მით უზრი დიდი როლი მიენიჭა ამ სკოტს და შესაბამისად, აქტიურად დიდი შეფასებების სხვადასხვა სისტემათა ასახვა სასწავლო კურიკულუმებშიც (Brown, Hudson, 2012).

მრავალი მასანავლებლისთვის გადაწყვეტილებები, რომლებიც დაკავშირებულია მოსწავლისათვის შეფასებასთან, მთი საქმიანობის უმნიშვნელობანი გამოწვევა (Heintzel et al., 2016). ასეთი გადაწყვეტილებები, როგორც წესი, ეხება საკითხთა ფართის სპეციურის. ამოცანის შესასრულებლად, მასანავლებლებს სტირდებათ მეტი, ვიდრე უბრალი და შეფასების სხვადასხვა ტენინებისა და მეთოდების ფლობა (Xu, Brown, 2016). მათ სტირდებათ შეფასების სასიათისა და მიზნების გაზრება, ისეთი პროცედურების განხორციელება, რომელიც გულისხმის მონაცემთა შეგროვებისა და სხვადასხვა სახის ინფორმაციის ინტერპრეტაციას, როგორც მოსწავლების, ასევე თავად სხავლის პროცესის შესახებ (Genesee, Upshaw, 1998; Looney, 2014; Xu, Brown, 2016).

სწორედ ამ გამოწვევების საპასუხოდ ათელეულების მანძილზე არა ერთ საგანმანათლებლო პროგრამა, სტრატეგია თუ ტაქსონიმია შექმნა, თაობების მათგანი კი მიზნად ისახავდა ჩამოეყალიბების შეფასების სისტემის ისეთს სტრუქტურა, რომელიც დახმარებოდა როგორც მასანავლებელს, ასევე მოსწავლეს სწავლა-სა-სახებს სწავლების ნარმატულულად ნარმართვისთვის.

სიტყვა „ტაქსონიმია“ მოიცავს კლასიფიკაციებს ან სისტემატიზირებულ სტრუქტურებს. აქედან გამომდინარე, სხავლის ტაქსონიმიები არის სხავლის კლასიფიკაცია. ვინიდან ცოდნა მრავალგანზომიერიანი და მრავალშრიინია, ტაქსონიმიები ხელს უწყობს მისი სხვადასხვა ფენის და ასაქტების სეგმენტირება/გამიჯვნას. ტაქსონიმიები ხშირად გამოიყენება კურიკულუმების, სწავლების მათოდების ან სტრატეგიებისა და შეფასების კურიკულუმის შემუშავების მიზნით. ათელეულების განმავლობაში შექმნა რამდენიმე ძირითადი ტაქსონიმია, რომელიც ფართოდ გამოიყენებოდა განათლების სფეროში. ერთ-ერთი ასეთი, ყველაზე ძველი და, აღაბათ, ყველაზე ფართოდ ცნობილი ბლუმის საგანმანათლებლო მიზნების ტაქსონიმია.

ბლუმის საგანმანათლებლო მიზნების ტაქსონიმია (Bloomin, Krathwohl, 1956) კლასიფიკაციას ახდენს ექსის კოგნიტური დონის მიხედვით: ცოდნა, გაცემა, გამოყენება, ანალიზი, სინთეზი და შეფასება, კატეგორიები დალაგებულია მარტივიდან რთულისენ და კონკრეტულიდან აბსტრაქტულად (Anderson, Lorin, K, 2001). ბლუმის მიხედვით, საჭიროა თითოეული დონის ათვისება, რათა შემდეგ მაღალ დონეზე გადახვიდე. შესაბამისად, რაც უფრო მაღლა მიიჩნევთ, მის უფრო რთულ დონეზე გადახვიდებიც (Armstrong, Patricia, 2010). ტაქსონიმია 1965 წელს გამოქვეყნდა, თარგმნილია რამდენიმე ენაზე და აქებ ციტირების საკმარის მაღალი მარტივების მიხედვით განათლების სფეროში. ერთ-ერთი ასეთი, ყველაზე ძველი და, აღაბათ, ყველაზე ფართოდ ცნობილი ბლუმის საგანმანათლებლო მიზნების ტაქსონიმია (Hattie, 2012).

კონკრეტური ფსილოგების, სასწავლო პროგრამათა თეორეტიკოსების, ტესტირებისა და შეფასების სპეციალისტთა ჯგუფმა, 2001 წელს, გამოაქვენა ბლუმის ტაქსონიმის განახლებული ვერსიის სათაურით „ტაქსონიმია სწავლების, სწავლისა და შეფასებისათვის“ (Anderson, Krathwohl et al., 2001). იგი შესწორდა სარაიგიმის მიხედვით (ნაცვლად სწავლების პროცესში, სწავლისა და სწავლების სტრატეგიების დასადგენად, საფუძლად და ერთად აღნიშვნილი განახლების შედეგების მიზნით) და შემცვევების მიზნით (Panizzon, 2003; Levins, Pegg, 1993; Pegg, 1992; Campbell et al., 1992).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

კონკრეტური ფსილოგების, სასწავლო პროგრამათა თეორეტიკოსების, ტესტირებისა და შეფასების სპეციალისტთა ჯგუფმა, მიხედვით გამოაქვენა ნაცვლად სწავლების მიზნით (ნაცვლად სწავლების პროცესში, სწავლისა და სწავლების სტრატეგიების დასადგენად, საფუძლად და ერთად აღნიშვნილი განახლების შედეგების მიზნით) და შემცვევების მიზნით (Panizzon, 2003; Levins, Pegg, 1993; Pegg, 1992; Campbell et al., 1992).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

კონკრეტური ფსილოგების, სასწავლო პროგრამათა თეორეტიკოსების, ტესტირებისა და შეფასების სპეციალისტთა ჯგუფმა, 2001 წელს, გამოაქვენა ბლუმის ტაქსონიმის განახლებული ვერსიის სათაურით „ტაქსონიმია სწავლების, სწავლისა და შეფასებისათვის“ (Anderson, Krathwohl et al., 2001). იგი შესწორდა სარაიგიმის მიხედვით (ნაცვლად სწავლების პროცესში, სწავლისა და სწავლების სტრატეგიების დასადგენად, საფუძლად და ერთად აღნიშვნილი განახლების შედეგების მიზნით) და შემცვევების მიზნით (Panizzon, 2003; Levins, Pegg, 1993; Pegg, 1992; Campbell et al., 1992).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა და უცვლელებების შესახებ (Hattie, 2012).

SOLO-ს სამოად ბევრი უკრასტესობა აქებს სხვა ტაქსონიმია ებთან შედარებით. ყველაზე გავრცელებულ ბლუმის (1965) კოგნიტურ ტაქსონიმისათვის მიმართებით თუ განვიხილავთ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშვნის მისი ნარმატულება და წერილობის საკმარის ერთად აღნიშვნას, რომ არ არსებობს არანიშნი მტკიცებულება ან ეტაპების სტატიკური თანმიმდევრისა

უფროსი სპეციალური მასწავლებლის საგამოცხადო საბამოცხო ტესტის აღნარი

უფროსი სპეციალური მასწავლებლის გამოცხადას აროვესიულ უნარები და გამოცხადების ეროვნული ცენტრი პირველად ატარებს.

სპეციალური მასწავლებლის საგამოცხო ტესტი აროვესიულ უნარები ეყრდნობა სპეციალური მასწავლებლის აროვესიულ სტანდარტს (თავი V. სპეციალური მასწავლებლის სასტავლო აროვესი). სტანდარტზე დაყრდნობით მინასტარ შემუშავებული იქნა საგამოცხო არომატამა, რომელიც ხელმისაწვდომია ყველა დაინტერესული აირისათვის.

უფროსი სპეციალური მასწავლებლის ტესტი მოიცავს იმ საკითხებს, რომელიც უკავშირდება არის მასწავლებლის მოსამალური უსასრულო გარემოს შემთხას, სასტავლო არომატის დაგენერაციას, სტავლების სხვადასხვას სტრატეგიისას და სასტავლო რესურსის გამოყენებას, შემასხმასა და მასტავლებლის პროფესიულ პასუხისმგებლობას.

ტესტის აღნერა

უფროსი სპეციალური მასწავლებლის პროფესიული უნარების ტესტის მაქსიმალური ქულა 54. მისათვალის, რომ აპლიკნტმა გადალახოს ბარიერი და მოისოფოს უფროსი მასწავლებლის სტატუსი, მან უნდა დააგროვოს ტესტის მაქსიმალური ქულის 60%-ზე მეტი, ანუ 33 ქულა. გამოცხის სანგრძლივობა 4 საათი.

პროფესიული უნარების ტესტში 3 ტიპის დავალებაა: არჩევითპასუხებიანი, შესაბამისობისა და ლია დავალებები.

არჩევითპასუხებიანი და შესაბამისობის თითოეული დავალების მაქსიმალური ქულა 1, ლია დავალებების – 3.

ტესტის სტრუქტურა:

საგამოცხო ტესტში სულ 40 დავალებაა. აქედან 30 არჩევითპასუხებიანი, 3 – შესაბამისობის, ხოლო 7 – ლია დავალება.

ტესტურ დავალებათა ნიმუშები:

არჩევითპასუხებიანი დავალებები შედგება პირობის, შეკითხვისა და სავარაუდო პასუხებისაგან, ან მხოლოდ შეკითხვისა და სავარაუდო პასუხისაგან. ტესტში მოცემულ არჩევითპასუხებიან დავალებებს ითხო სავარაუდო პასუხი აქე და მათგან სწორი მხოლოდ ერთია. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ასეთი ტიპის დავალება ფასდება 1 ქულით.

1. არჩევითპასუხებიანი დავალება

საგამოცხო ტესტში მოცემულია 2 ტიპის არჩევითპასუხებიანი დავალება. გთავაზობთ მათ ნიმუშებს:

1.1. არჩევითპასუხებიან დავალებას თან ახლავს პირობა, რომელშიც აღნერილია სიტუაცია ან შეიცავს რამეტ ტესტის ინფორმაციას, შემდეგ კი დასმულია შეკითხვა. გამოსაცდელი კარგად უნდა გაეცნოს პირობას და ამის შემდეგ უპასუხოს დასმულ შეკითხვას. გთვაზობთ დავალების ნიმუშს.

დავალების ნიმუში:

გორგის უჭირს თანაელასელებთან ურთიერთობა, ხშირად ჩეუბობს და მათ აგრესიულად ექცევა. მშობლები და მოსწავლები შეწუხულები არიან და ითხოვენ მის სხვა კლასში გადაყვანას.

სოციალურ-ემოციური და ქცევის პროცედურების მქონე მოსწავლებთან ურთიერთობის დროს რომელი რჩევა/რჩევები უნდა გაითვალისწინოს მასწავლებლმა?

ა) მასწავლებლი, მშობლებთან თანამშრომლობის გზით, უნდა შეეცადოს პრობლემის მოგვარებას, სხოვოს თანაკალებების მშობლებს, მოარიდონ თავიანთი შეილები გორგის, რათა თავიდან აიცილონ მისი გაღინიერება.

ბ) მოინგის ყველა მშობლელი და ერთმანეთს შეახვედროს თანაელასელებისა და გიორგის მშობლები, რათა მათ შეაფასონ მოსწავლის ქცევა და გამოიტანონ სათანადო დასკვნები.

გ) ასწავლის გიორგის თანატოლებთან ურთიერთობის დამყარების წესები, ხშირად გამოიყენოს ერთობლივი აქტივობები, ყველას განუსაზღვროს პასუხისმგებლობები, რათა გიორგიმ შეძლოს კლასთან ინტერაცია.

დ) შეუქმნას კლას თანაბრად შეაცრი გარემო, დატუქსოს სხვა მოსწავლეებიც, რათა მათ გაუწენეთ სამართლისანობის განცდა, გიორგიმ კი იგრძნოს, რომ მარტო მას არ ექცევიან მკაცრად.

სწორი აასუზი: 8.

1.2. არჩევითპასუხებიანი დავალება. ასეთი დავალება გამოიყენება მაშინ, როდესაც ჩამოთვლილ დებულებათაგან მართებულია ერთი ან ერთზე მეტი. დავალებაში მოცემულია პირობა, შეკითხვა და რომაული ციფრებით აღნიშნული დებულებები, ან მხოლოდ შეკითხვა და რომაული ციფრებით აღნიშნული დებულებები; დებულებების შემდეგ კი მოცემულია სავარაუდო პასუხები.

სავარაუდო პასუხები ამგვარად არის ფორმულირებული:

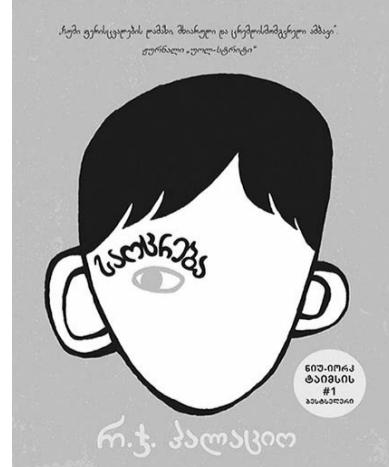
- ა) მხოლოდ I;
- ბ) მხოლოდ I და II;
- გ) მხოლოდ II და III;
- დ) მხოლოდ III.

თუმცა მათი კომბინაცია შეიძლება სხვადასხვაგვარი იყოს. გამოსაცდელი ირჩევს სავარაუდო პასუხებიდან ერთ-ერთს.

დავალების ნიმუში

„მე სხვანაირი ვარ... მეხუთეკლასელი ვარ. აქამდე ნამდგილ სკოლაში არ მივლია და ახლა შემიტო სული კოჭები მებარეება, ბერეს ჰერნია, სკოლაში ამ ჩემი სახის გამო არ დავდოლოდი, მაგრამ არა. იმიტომ არ დავდოლოდი, რომ იორეარაციებს შეიკეთებული. თანაც რაკი ჩემს ტროდებზე ნება ვიზრდები და სხვა სახედიცინი საიდუმლოებებიც მჭირს, ამიტომ ბევრს ვავადმყოფობდი. რომ გიორგიათ, სკოლაში სიარული მუდამ მინდოდა-მეტი, მართალი არ ვიქნები. არა, ნდომით როგორ არ მანდოდა, ოღონდ იმ პირობით, თუ სხვა ბავშვებისნაირი ვიქნებოდი.“

ჯ. პალაციო, „საოცრება“

ციტატაში ნარმოდგენილი პრობლემის მსგავსი გვხვდება არაერთ სკოლაში, რაიმე ნიშნით განსხვავებულ მოსწავლების უჭირთ ხოლმე კლასთან ინტერრიცე.

რომელი სტრატეგიის/სტრატეგიების გამოყენებით დაეხმარება მასწავლებელი ასეთ მოსწავლეს კლასთან ინტერრიცებაში?

- მოსწავლეს შეურჩიოს პარტნიორი, დასვა მეგობრული და კონტაქტური ბავშვის გვერდით.
- არ გამამახვილოს ყურადღება იმ პრობლემებზე, რომლებიც კლასში მოსწავლის განსხვავებულობის გამო იქმნება, აქცენტი გადაიტანოს სასწავლო პროცესზე.
- მოსწავლეს ისეთი დავალებები მისცეს, რომელიც სოციალურ ურთიერთობებს გულისხმობს – მაგ. ინფორმაციის გადაცემას ვინმესთვის ან პირიქით – მის მოპოვებას.

- ა) მხოლოდ I და II გ) მხოლოდ II
ბ) მხოლოდ I და III დ) მხოლოდ III

სწორი აასუზი: ბ.

2. ველაბამისობის დავალება

შესაბამისობის დავალება მოცემულია ცხრილის სახით, რომელიც ორი სვეტისაგან შედგება. ერთ სვეტში მოცემულია დავალების პირობა (მაგ.: დებულება, მოვლენა, სიტუაცია და სხვ.), ხოლო მეორეში კი – საკარაულო პასუხები (მაგ.: ცნობები, მიდგომები, სტრატეგიები, ავტორები და სხვ.). გამოსაცდელს ევალება სვეტები მოცემული ინფორმაციის ერთმანეთთან შესაბამისობა. ასეთი დავალების ამონსის შემთხვევაში, მნიშვნელოვანია, რომ აპლიკაცია გაითვალისწინოს:

- B სვეტში მოცემული რომელიმე პასუხი შეიძლება არ შეესაბამებოდეს A სვეტში მოცემულ არ ერთ დებულებას;
- B სვეტში მოცემული ერთ-ერთი პასუხი შეიძლება შეესაბამებოდეს A სვეტში მოცემულ ორ დებულებას;
- ერთ-ერთ სვეტში მოცემული ჩამონათვალი შეიძლება მეტი იყოს მეორე სვეტის ჩამონათვალზე.

დავალების ნიმუში:

ცხრილის A სვეტში წარმოდგენილია მასწავლებლის ქმედებები, ხოლო B სვეტში – უნარები, რომელთა განვითარებასაც ისინი ხელს უწყობს. შეუსაბამება ქმედება და უნარები ერთ-მანებოს.

ქმედება (A)	უნარები (B)
I. მასწავლებელმა მოსწავლებს აარჩევინა თემა და ამ თემაზე მოთხოვობის დანერრა დავალება.	ა) კრიტიკული აზროვნება
II. მასწავლებელმა მოსწავლებს დაურიგოგა რამდენიმე თხზულება, სოხოვა გამოხსატარი მოსაზრებები და განემტეკიცებინათ ისინი არგუმენტებით.	ბ) ინფორმაციის დახარისხება
III. მასწავლებელმა მოსწავლებს სოხოვა	

პროფესიული განვითარება

2021 წლის მასწავლებლის საგნის გამოცდის მინიმალური გამსვლის ეტაპი

- ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (VII-XII კლასები) 43 ქულა და მეტი;
 - მათემატიკაში (VII-XII კლასები) 25 ქულა და მეტი;
 - გეოგრაფიაში (VII-XII კლასები) 34 ქულა და მეტი;
 - გიოლოგიაში (VII-XII კლასები) 37 ქულა და მეტი;
 - ქიმიაში (VII-XII კლასები) 37 ქულა და მეტი;
 - ფიზიკაში (VII-XII კლასები) 37 ქულა და მეტი;
 - ისტორიაში (VII-XII კლასები) 34 ქულა და მეტი;
 - სამოქალაქო განათლებაში (VII-XII კლასები) 34 ქულა და მეტი;
 - უცხოურ ენაში (I-XII კლასები) 55 ქულა და მეტი;
 - ქართულში, როგორც ვეორე ენაში (I-XII კლასები) 52 ქულა და მეტი;
 - სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში (I-IX კლასები) 37 ქულა და მეტი;
 - მუსიკაში (I-IX კლასები) 43 ქულა და მეტი;
 - სპორტში (I-XII კლასები) 43 ქულა და მეტი;
 - ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, მათემატიკასა და გურების სახელმწიფო უნივერსიტეტში (I-IV კლასები) 40 ქულა და მეტი;
 - ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (დაწყებითი საფეხური I-VI კლასები) 32 ქულა და მეტი;
 - გურების სახელმწიფო უნივერსიტეტში (დაწყებითი საფეხური I-VI კლასები) 32 ქულა და მეტი;
 - მათემატიკაში (დაწყებითი საფეხური I-VI კლასები) 32 ქულა და მეტი;
 - ინფორმაციულ და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებში – 43 ქულა და მეტი.

✓ ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველების (I-IV კლასები), ბუნებისმეტყველების (I-VI კლასები), ქართული ენისა და ლიტერატურის (I-VI კლასები), მათემატიკის (I-VI კლასები), უცხოური ენების (I-XII კლასები), ქართულის, როგორც მეორე ენის (I-XII კლასები) და ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ტესტები რამდენიმე ნაწილისაგან შედგება, რომლებშიც აპლიკაციტმინისათვის, რომებ გამოყენება ჩაეტაცალოს წარმატებით დაძლეულად, ზემოაღნიშნულ ბარიერთან (60%-ზე მეტი) ერთად უნდა გადალახოს ტესტის თითოეული ნაწილის ბარიერი ქვემოთ დადგენილი პრინციპის შესაბამისად, კერძოდ:

✓ ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკისა და ბუნებისმეტყველების (I-IV კლასები) მასნავლებელთათვის ტესტი შედგება ორი ნაწილისაგან, აქედან ერთ ნაწილში – აკადემიური უნარების ნაწილში – მასნავლებელმა უნდა დააგროვოს მაქსიმალური ქულის (აკადემიური უნარების ნაწილში მაქსიმალური ქულა – 14) 40%-ზე მეტი, ანუ 6 ქულა ან მეტი ბუნებისმეტყველების (დაწყებითი საფეხური I-VI), ქართული ენისა და ლიტერატურის (დაწყებითი საფეხური I-VI) და მათემატიკის (დაწყებითი საფეხური I-VI) ტესტი შედგება ორი ნაწილისაგან, აქედან ერთ ნაწილში – აკადემიური უნარების ნაწილში – აპლიკაციტმინისათვის მაქსიმალური ქულის (აკადემიური უნარების ნაწილში მაქსიმალური ქულა – 14) 40%-ზე მეტი, ანუ 6 ქულა და მეტი;

✓ უცხოური ენების გამოცდა იყოფა ოთხ ნაწილად, აქედან 4 ნაწილში – ლაპარაკის, წერის, კითხვისა და მოსმენის ნაწილები მასწავლებელმა უნდა გადაღახოს მაქსიმალური ქულის მესამედი ან/და მეტი. კერძოდ, ლაპარაკის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 16 – გამსვლელი 6 ქულა და მეტი, წერის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 22 – გამსვლელი 8 ქულა და მეტი, მოსმენის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 16 – გამსვლელი 6 ქულა და მეტი, ხოლო კითხვის ნაწილში მაქსიმალური ქულა განისაზღვრა 36 ქულით, ხოლო გამსვლელი ქულაა 12 და მეტი;

✓ ქართული, როგორც მეორე ენა (I-XII), იყოფა ხუთ ნაწილად. ტესტის თითოეული ნაწილისათვის განსაზღვრულია შიდა ზღვარი მაქსიმალური ქულის 40%-ზე მეტი, კერძოდ, მოსმენის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 9 – გამსვლელი 4 ქულა და მეტი, კითხვის ნაწილში მაქსიმალური ქულა განისაზღვრა 25 ქულით, ხოლო გამსვლელი – 11 ქულა და მეტი, წერის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 20 – გამსვლელი 9 ქულა და მეტი, პროფესიული ცოდნის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 20 – გამსვლელი 9 ქულა და მეტი, ხოლო ლაპარაკის ნაწილში მაქსიმალური ქულაა 11, აქედან გამსვლელი – 5 ქულა და მეტი;

✓ ინფორმაციული და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ტესტი შედგება 2 ნაწილისაგან – თეორიული ცოდნა (წერილობითი) და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების (პრაქტიკული) ნაწილი. ტესტის თითოეულ ნაწილში აპლიკანტმა უნდა დააგროვს მაქსიმალური ქულის 40%, ანუ 14 ქულა და მეტი.

მასწავლებლის
საგნის
გამოცდაზე და
საგნოპრივი და
პროფესიული
კომუნიტაციების
დასაღასტურებლად
რეგისტრაცია
28 700-ზე მეტია
მსურველება
გაიარე.

სოფელ ფოშხოვის
საღარგლო და ნის დამუშავების
თანამედროვე სტაციონარულის
სახალოსნო

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, კერძო სექტორთან მტკიდრო თანამშრომლობით, აგრძელებს პროფესიული განათლების ხელმისაწვდომობის ზრდას დე-ფაქტო საზოგრის მიმდევარე ტერიტორიებზე.

ამ ეტაპზე, სამინისტრო, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მხარდაჭერით, წალენჯიხის მუნიციპალიტეტის სოფელ ფოცხოვნერში სადურგლო და ხის დამუშავებისასანავლო სახელოსნოს აშენება. სახლოსნო კოლეჯ „ლაკადას“ პრაქტიკული სასანავლო ბაზა იქნება, სადაც ძირითადად მდინარე ენგურის მიერ ჩამოტანილი ხე-ტყის მასალა გადამუშავდება და მიზნობრივად გამოიყენება. პროექტის ღირებულება შეიძლია ათასი ლარია.

განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილემ, თა-
მარ ქიტიაშვილმა სამეცნიელო-ზემო სვანეთის გუბერნატო-
რის მოადგილესთან, ნინო ვილოიანთან, ნალენჯიხის მუნიცი-
პალიტეტის ადგილობრივი თვითმმართველობისა და აფხაზე-
თის ა/რ-ის მთავრობის წარმომადგენლებთან ერთად, სახე-
ლოსნოს მშენებლობის პროცესი მოინხულა და პარტნიორებ-
თან ერთად მიიღო შემთხვემი ანგოთარების ეკამიბი თასახა.

თა ერთად მითი იეგიდგონ გავიდგონა აკიტონი გეგეთით დაბადა.
სოფელი ფოცხოვერი დე-ფაქტო საზღვრის მომიჯნავე
ტერიტორიაზე, ნეგურქესის მიმდებარედ მდებარეობს და ძირითადად დასახლებულია აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული პირებით, რომელთა განათლებისა და დასაქმების
ხელშეწყობა სახელმწიფო პრიორიტეტს წარმოადგენს. ფოცხოვერში სახელოსნოს ფუნქციონირება დაეხმარება ადგილობრივ მოსახლეობას, უფასოდ დაეუფლონ ერთ-ერთ მოობონათ პროდუქტისა რეალურში და ასაკმითნენ.

„ՈՒՆԻՏԱՍ“ ԱՐՄՖԵՍՈՎԱԼԻ
ՏԻՄԱԳԻՒԹԻՒՆ ՑԱՆԿԵԼԵԲԱԿԱ
ՑԱՆԿԱՅԹԻ ՈՒՆԻՏԱՍ

დაბა პეტრე სამი სასწავლო სახილმოსახლო გენერაჟი

ნალენჯისის მუნიციპალიტეტის დაბა ჯვარში კოლეჯ „ლაგდას“ ტერიტორიაზე დასასრულს უახლოვდება სამი საქალაქო სახლოები: მათი მიზანია

სასხავლო სახელმისმართოს ძრებებისთვის.
უახლესი ტექნიკით აღჭურვილ სახელმისმართოს პროფესიული სტუდენტები იატაკის და ფილის სამუშაოების, თაბაშირ-მუყავას კონსტრუქციების მონტაჟის, საბათქაშე და სამლებრი სამუშაოების პრაქტიკულ სასწავლო კურსს გაიღვიან. პროექტს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სსიპ საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ინიციატივურის განვითარების სააგენტო ახორციელებს და მისი ღირებულება წილია ათასი ათასი.

სამინისტრო საზოგადოებას განსაკუთრებული სიცოდულისკენ მოუწოდებს

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პირველი მოადგილე ეკატერინე დგებუაძე ქვეყნის მასშტაბით ინფორმაციულთა რიცხვის მატებას საყურადღებოდ მიიჩნევს და თითოეულ მოქალაქეს მოწოდებს, ზედმინებით დაიცვას.

ჯანდაცვის სამინისტროს მიერ დადგენილი პროტოკოლი, რათა მოხსენებულება 2020-2021 წლის მეორე სემესტრის დასრულება სკოლის შენობაში, ბუნებრივ გარემოში შეძლონ.

ბოლო ერთი კვირის მონაცემებით, მონიტორინგისა და სავალდებულო ტესტირების შედეგებად, ქვეყნის მასშტაბით, ვირუსი

მასნავლებელთა და სკოლის ადმინისტრაციის წარმომადგენელთა 0,1%-ს და მოსნავლეთა 0,03%-ს დაუდასტურდა. სამინისტროში აცხადებენ, რომ სკოლებში შიდა გავრცელების შემთხვევები არ ფიქსირდება.

მშობელთა თხოვნით, ასევე, ვირუსის დადასტურების მიზე-ზით, ქვეყნის მასშტაბით ამ ეტაპზე სრულ დისტანციურ სწავლებაზე 37 სკოლა და 117 ცალკეული კლასი იმყოფება (საგულისმო, რომ ორი დღის წინ, საქართველოს მასშტაბით, სრულ დისტანციურ სწავლებაზე 52 სკოლა იმყოფებოდა. აქედან 15 სკოლა ორშაბათიდან სწავლას საკუთავო ოთახებში განახახდება).

მცირედ არის გაზრდილი რისკ ჯგუფში მყოფი იმ მასწავლებლების რაოდენობა, რომელთაც დისტანციური სწავლების თხოვნით თავად მიმართეს სკოლის ადმინისტრაციას და შეღავათი გაეწიათ. ამ ეტაპზე, დისტანციური სწავლების ფორმატში, ქვეყნის მასტერიატით, 80 მასწავლებელი იმყოფება.

ვირუსის გამოვლენის შემთხვევებში, სკოლებზე წერტილოვანი შეზღუდვები კვლავ გავრცელდება.

საგანგოობრივი კანონი

უბისის სკოლის ისტორია

სოფელი უბისა მდებარეობს იმერეთში, ხარაგაულის მუნიციპალიტეტში. სოფელს მაღალი მთები ისე აქვს გარშემორტყმული, რომ თავისი მდებარეობით უძეს წააგავს. ლეგენდის მიხედვით, სოფლის სახელის წარმოშობას თამარ მეფეს უკავშირებდნ. თამარი ხშირად სტუმრობდა უბისას და მოსახვენებელი ადგილი მას კოშკში ჰქონია, ერთხელ უბის წიგნაკი დაუკარგავს და ვერ უპოვნია. ამბობენ, რომ სახელი უბისა სოფლისთვის თამარ მეფეს უწოდებია.

უბისა ულამაზესი სოფელით, გარშემორტყმული დიდრონი მთებითა და შეუდარცხელი ბუნების სილამაზით. სოფელი გა-შენებულია მდინარე ძირულას ორივე სანაპიროზე. უბისის ნი. გიორგის სახელობის ტაძარი და სამონასტრო კომპლექსი IX საუკუნით თარიღდება. ტაძარი დარბაზული ტიპისაა. პრო-ფესორმა ს. გორგაძემ, 1911 წელს, ინახულა ტაძარი და მისი მეცნიერული აღნერა დატოვა. მისი აღნერილობით, უბისის სამონასტრო კომპლექსის მშენებლობას თავდაპირველად სა-ფუძველი ჩაეყარა მე-9 საუკუნეში, როდესაც საქართველოში, არაბთა ბატონობისაგან განთავისუფლების შემდეგ, ფართო მასშტაბით მიმდინარეობდა სამონასტრო-საგანმანათლებ-ლო კერების მშენებლობა, რასაც სათავეში ედგა მწიგნობარი და საეკლესიო მოღვაწე გრიგოლ ხანძთელი. გიორგი მერჩუ-ლე მოგვითხრობს: „მაშინ მამამან გრიგოლ სარწმუნოებისა-მებრ მეფისა აღაშენა მონასტერი და უნიოდა სახელი მისი უბე და ილარიონ ვინებე იერუსალიმით მოსრული, სარწმუნი მო-ხუცი დაადგინა მამასახლისად“.

XIV საუკუნეში, მეცე გიორგი ბრწყინვალის დროს, უძისის ტაძარი მოიხატა. ტაძარში წარმოდგენილია ყველა საუკულო დღესასწაულის ბრწყინვალე კომპოზიცია: ხარება, ბზობა, ჯვარცმა, ალდებომა, ნათლისძება და სხვ. ფრესკებს შორის

გამოირჩევა „უბისის ნმინდა გიორგის ფრესკა“ და „საიდუმლო სერობა“. აკად. შ. ამირანაშვილმა უბისის ორნავინა ბაზილიკა XII საუკუნით დაათარილა, რადგან უბისის სვეტზე შესრულებული ნარწერა სწორედ ამაზე მიუთითებს: „მე საწყალობელსა სულითა სიმონ ჭყონდიდელსა მომემადლა დვთის-გან აღშეებად მონასტერი ესე და სუეტიცა ესე მეფობასა დვთისა მიერ გვირგვინოსნისა დიმიტრი მეფეთა მეფისა ძის დიდისა მეფისა დავითისა ქორონიერი იყო 361 ზე და ნედლი საკინოზთა 535“. ეს ნარწერა მიუთითებს, რომ აღნიშნული კოშკი ააგო სიმონ ჭყონდიდელმა 1141 წელს, დემეტრეს მეფობის დროს. მეცნიერები ვარაუდობენ, რომ ამ სვეტზე უნდა გაეტარებინა ჭყონდიდელს სიცოცხლის ბოლო წლები. მონასტერში საუკუნეების განმავლობაში მიმდინარეობდა წიგნების გადანერა, არსებობდა ჭედურობის და ხატნერის სკოლები. კეთილმოწყობილია ტაძრის მიმდებარე ტერიტორია.

უბისის ტაძარი ყოველთვის წარმოადგენდა სოფლის კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრს. ჯერ კიდევ XVI საუკუნეში, უბისელ ევსტატი აპაშიძეს ტაძართან დაუარსებდა ხატნერისა და ხაქარგობის სკოლა. სუმინარიაში უბისელი ბავშვები ელემენტარულ დაწყებითი განათლებასაც იღებდნენ, იქ მსახურ მოძღვართა დახმარებით.

სოფელ უბისაში პირველი დაწყებითი სკოლა 1912 წელს დაარსებულა. ამ მოვლენას უბისის ტაძრის მოძღვრისა და მეტად განათლებული პიროვნების, დომენტი რამზიშვილის სახელს უკავშირებენ. იგი წარმოშობით სოფელ ლორეშიდან ყოფილა და უბისის ტაძარში XX საუკუნის დასაწყისში მოღვაწეობდა. პირველი სკოლა, სოფელში აკრებილი ფულით ნაქირავები, ერასტი სახვაძის ბინაში განთავსდა. სკოლაში 20 მოსახლე იყო, რომელთა შორის 12 ქადაგის და 8 ქალა იყო.

ვილის შვილი არისტო რამნიშვილი-ყოფილა

მომდევნო წლებში სკოლას რამდენჯერმე შეუცვლია ადგილმდებარება, არაერთხელ გადაუტანიათ სხვადასხვა ნაქარავებ ბინაში და ეს პროცესი 1926 წლამდე გაგრძელებულა. ამ წლებში მოსწავლეთა რაოდენობაც გაზიარდა და ორმოცდა-ათს გადაჭარბა. სკოლას ახალი მასწავლებლებიც შეემატა.

ინიციატივით, სოფლის მოსახლეობაში აკრეფილი თანხით, ტრიფონ სახვაძისგან ოროთახებინი ბინა შეუსყიდიათ და უბისის დაწყებითი სკოლა იქ განუთავსებიათ. ამიერიდან, სკოლა დამოუკიდებელი გამხდარა. მომდევნო ეტაპზე, კადევ ორი ოთახი მიუშენებათ, მოსხავლეთა რაოდენობაშ უკვე თოხოვთ.

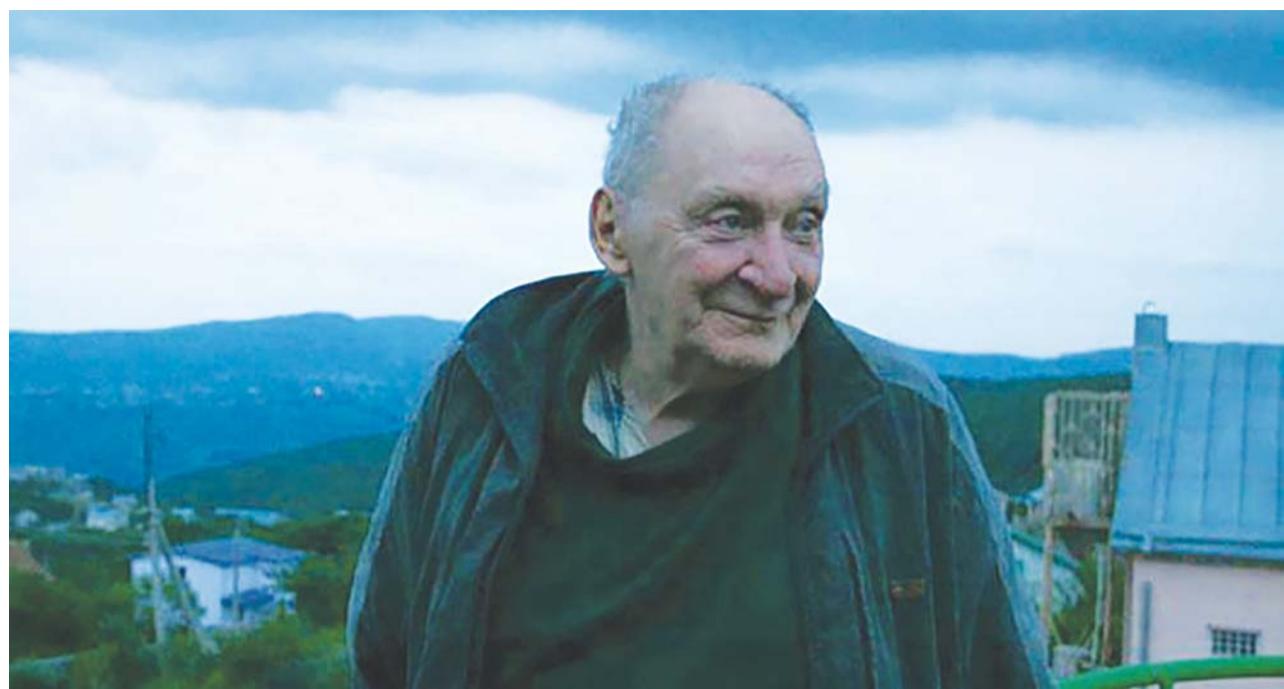
მოცდაათს გადაჭარბა და ახალი მასწავლებლებიც შეემატა. 1940 წელს დაწყებითი სკოლა შეიდგნა სიანად გადაუკეთებითა და უძინას არასრული საშუალო სკოლა უზრუნდებიათ. 1941 წელს სკოლამ ისევ შეიცვალა ადგილსამყოფელი და ახალ, შედარებით სრულყოფილ ბინაში გადაუტანათ – მაშინდელი სოფლის თავკაცის დღნტორ სეისტეკერანის ინიციატივითა და რაიონული ხელმძღვანელობისგან გარეული ფინანსური დახმარებით, გიორგი აპაშიძისგან ორსართულიანი აკადემიური შენობა შეინიჩიათ. სკოლას რეანიმიანი აწოდებით და მიმდინარეობს მასწავლებლების მიერ მიმდინარეობის მიზანით.

კაპიტალური ძეგლის მეცნიერებათ. სკოლას აწყობდა ერთგული ეხმადა. 1972 წელი მნიშვნელოვანი თარიღია უბისის სკოლის ისტორიაში. ამ წელს აშენდა ორსათულიანი კაპიტალური შენობა და ახალმა სკოლამ, ამავე წელს, დაიწყო ფუნქციონირება თავისი ახალი საკლასო ოთახებითა და კაბინეტ-ლაბორატორიებით. მიმდევან პერიოდში შენობა თანადათან კითილდა.

ეუროპ ლოგიკადური

82 ნის ასაკში, 3 აპრილს, გახდასცვალ გუჟამ ღორა-
ნაშვილი. ჩვენი გაზეთის მეომარ ნომერშივე, 1998 წის
25 ივნისს, დაიბეჭდა ვესტი ინტერიან მწერალთან, რო-
მეცსაც ეძღვებოდნენ მასთა ჩიქოვანი და ხათუნა ნიშ-
ნიანდე. პირველ შეკითხვაზე - თქვენი ნება-სუჟექტი
რომ იყოს, ცხოველებას როგორ მოანყობით? გუჟამ ღო-
რანაშვილის ხელმძღვანელი პასუხი გახდა - ისე, ვასთ-
ან აკეტებდე რომ ნატობს „კასტელ-ლესს“.

ბორვაზობის ცენტრის მნიშვნელოვანი კუსახვებისან

- ✓ მე ძალიან ბევრი კაშ, თუ კი მყითხველი
ჩემს შემოქმედაში ბიბლიასთან თანხვევებს
ხედავს.

ბიბლიას ნიგნის ფორმა კი აქვს, მაგრამ იგი ნამდვიცად სელინმიტის შემოქმედებაა. თავი და თავი სიუჟეტი. ეკვე გაჩვეველი გამოცეილება მოვლე და ვიცი, ზემ ახავის შეუქმნია იმგვარი ხამ, ბიბლიაში ჩოდ აშენებს. ამიტომაცაა ყოველი ღირე მნების, მხატვრის შემოქმედება ბიბლიური თემაზე აგებული. ყველა ღირე მხატვარი ლიტოსმშობელს ხატავდა.

- ✓ მნექცის ლიხსებას მოსი შემოქმედება განსაზღვავს. თუ მნექცი ამაყინა, გაპანზეცი და ამპანურანი, მოსი საჭმე გათავებულია, იქნება ახაფეჲი გამოვა. მნექციმა უნდა იყოდეს, რომ ის, ჩასაც ხან მუზას შემუვენ და ხან ჩალაც სხვას, მოსი ას აშის. ყოველი მნექცი მაღლობელი უნდა იყოს ლიტისა, რომელიც აძლევს მას ძალას, იყოს გადამნები და ას დამოუკიდებელი, ჩაგდან უკერავა მნექცი გადამნები, მთავრული - გადამხატვავი, კომპოზიტორი - მომსმენი, მთავარი შემოქმედი კი ესთის ქვეყანაზე - ლიტის.

- ✓ ვახუანგ გორგასალი, მhn გორიათი ჩომ ღა-
აძახება, 15 წლის წყმ. მთელი ლამე ცოცავოდ-
ნა, საზროო აh მიულია და განნმენილა მო-
პოვა გამახუკვება. ამ გამახუკვებას ლმექის
უმაღლება, ალიაშებდა ყიდეს: მე ყო აh ღავამახ-
სხელ მუხრი, ომექითი ღამებმახამ.

ღავის აღმაშენებელმა ჩმდ გაიმახუვა ღოღ-
ბორის, ნმინდა გიორგი იბედოვა, თუმჯ, ქსო-
ვერთა მხარეს.

- ✓ შემოქმედის ყველაზე ღიღი დანიშნულება ისაა, რომ ბიბლიური ქვემასთაცება მიიყანოს ადამიანამ-დე. ჩესთავეცსაც კი, ამ ბემბერაზ შემოქმედს, ას შეუძမნია იმგვარი ხამ, ბიბლიაში რომ ას ენეჟის. ვფიქმობ, ესაა მისი ღიღი დამსახურება. ჩვენია საბერნიერო, მაშინ, ცენტრებაც ღიღად განათლებული ას იყმ. ბიბლია თუ აუჩძარეს, ჩესთაველი ას აუჩძარავთ და ღვთის სიცყვა, ამ სახით მაინც, მოენოდებოდა მყითხველებს. სწორე ჩესთაველიდან მოღიმდა მცნებები: „ჩასაკა გასცემ შენია, ჩას ას ღარახავოთ“, „სწობა სიკორე-

სა ნაზხახება სიკვდილი სახელმოვანი", „მიუკ გრახახითა საჭერებუ, ათავისუთუ მონები".

ის ღერი სულიერება, ჩვენში ჩმდ იყო, იშვია-
თია. შეიძლება ეს ქახივეცობითაც მომიღის.
ჩვენი მთავარი მოძღვანები - ირი ქავჭავაძე,
აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა - ღიღად მოჩნ-
დენენი იყვნენ. XIX საუკუნეს შეცომების სა-
უკუნე შეიძლება ღაერებას. მაშინ ითვერგოდა,
ჩმდ ისინი ჩერიგიაზე მალრა იღგნენ; თითქმს
ამაში იყო ჩალაც მიღწევა.

უეღები მნებარის დავით გუჩამიშვილი. და-
კუკუჩიხეთ, ჩამოეგ ღირება მისი ყავშიჩი ბიბლი-
ასთან. სხვათა შობის, ახრა ყველაზე მეტად
გვჭიხება მისი პოეზიის შეცნობა, მისი „fsh-
ორის ჭიში“.

✓ მე მაქვს 1956 წელს გამოცემული უცხო
სიკუვათა ცეკვისიკონი, საღაფ ბიბლია განმახტე-
ბერია, ჩოგმოს ყადი და ყშე მოთვების ჟაჟებუ-
ლი. ასაღა, მეცნიერებად დასაბეთებელია, ჩოგ ამ
ნმინდა ნიგნში საოცაზი სიზუსტით აშის ყოველ-
რივე არნებირი.

Միայն եմթ մոտու ցջոնաւ, Յոմեյհմեսու մոյի
գամոցմբոր, Տաճամ Շըոմանմա ահ գատեսիս զա
լիքարյու սովորովզ. մոտմու հյալուծ, Շյոնդըօձ,
Շյըամաթյեցըու ոսմ, մաշիմ տազութան ծուռմթը
մուսու գամոցմնեցա Շյյժըօծըօւու.

✓ shեյծոնեց աքամունցին, հոմըշնորհ շահը սովոր ահ թարուն քա ամենուն, լուսակա ահ մենամեն, մազ-իսմ և նորունու, չափունեցա մայքսու. გանձ յեւ նորունու, չափունեցա տաշու լուսակա ահ ահու? լուսակա սենամու ան և յարուիս մալու մօքտու աքամունցին, ան և գրուն յծիսը ուն, հոմըշնորհ եանը ան ծովուն նայութեցու յու ահ այցու, ուստի գայգուտ.

✓ ყველაზე ღიღი გმირი ღონის კუთხით, ჩოდებ-საც ყველაფეხში სიყვარულის ძალა ებმახება, სიკეთის სიყვარულიდან ღანყებულ - ღერსინია ამობოსტეროს სიყვარულიდან.

ამაზე საგანგებოდ ას მიუღინა, მაგრამ ჩემ-
და უნებენად, სამი ნანაშობის სათაურში სიკუ-
ვა „სუვასური“ უჩვისა („კაფი, ხმელსაც ცოტება-
ჟება უკახება“; „ეხოთ ჩამის სუვასური, დაფარება
ხმდ სქიჩება“; „იგი სუვასურისთვის იყო გაჩე-
ნირი, გრიშა ან მთავარი“). სუვასური სათავეს
სახასურიდან იღობს. მთერი ბიბრია სუვასურის.

- ✓ იუმონი თავისუფერება! თავისუფარი სერის ზუგმენა. შენაგანი ბერების გამოხატვისა.

ոյժմուն հալսվեանիազ ծազթյշիոս. մարտա կահ-
ցո գիհած այլ պարագաներուն: Ըստաքաջութան եյտ
նըսմբ յաջի մեջու ըհմա, զորի եյտութան տու-
թուց նըսմբ: Ածեռըշյի չյշմահույցնա, հազգան
ըստաքաջութան եյտ նըսմբ Յոհաննա գաղցի, ու
իս Տիգեան նըսմա, տուշու, թեյ, Յայի, ոյտըշյուն,
Շյմթում կո Տիգեան ուշացյած տուտյմ:

- ✓ sh მოყვასებს, ხმელა ამბობენ, ხა კახგი მნე-
ხარია, ხა თავისებული სცირი აქვსო. სცირი სი-
ტუაციის მიხედვით უნდა იყვარებოდეს. მნეხარი
მაშინ აშეს ღირო, ხმელა მისი ნანახმობები ე-
თგვასხი სცირით sh ხსნათდება, ხმელა ნანახმ-
ობის სცირი ვერ შეაგარინობილებს აკამას.

საქახითველოში, ამ გეოგრაფიულად პატარა,
მაგრამ ენობრივად და ღიაცემულად მხავალფე-
როვან ქვეყანაში, კაცს შეეძინა სხვადასხვა
სტილით ნებოს. ხან გაკახერებეს, ხან გახაჭვერ-
ებეს. ღიაცემულის მეშვეობით შეგვიძინა სტი-
ლის სრული განვითარებული ხასიათის შემნა.

- ✓ ეხთგან მიწების, ჩომ მასნავლებელი ას ას-
სებობს, ასევებობს მხოლოდ მოსნავლე. მასნავ-
ლებელი მხოლოდ ის ახა, ვინც სკორაში ჭეკას
გააჩიგებს და ფიცოსმოფიცოსობს. ყაფნა თვითონ
უნდა იპოვო მასნავლებელი. ყოდნის მიღება ყო-
ვერ ნაბიჯზე შეიძლება, მაგალითად, ჩოცა ფილ-
ტებს ყოთხეცომ, ჩოცა ჟეჟის ჩიგში ღებახს, ან
ჭერაში ღაღოხს, ყველ საქსირითაც შეიძლება
ისნავლო ყაჩაგად ჩოგონ მოიქცე.

- ✓ მნებარს ახა აქვს თავისუფალი ღწმ. აზნან
ადამიანები, ჩომებიც სამსახურებან სახეში
გაბრუნებისას ისვენებენ. თუნდაც უმძიმესი სა-
მჯელო ღლივებან გაბრუნებეც მნებარს კი ბელი
მაგიდისკენ უნდა ეშუებოდეს. მისი მთავარი
საჭიროება შემომზრდა უნდა იყოს.

